

**Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний
інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра гуманітарної освіти**

**Програма підвищення кваліфікації
педагогічних працівників
закладів загальної середньої освіти**

**«Мовно-комунікативна компетентність педагога
Нової української школи»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри гуманітарної освіти
(*протокол № 3 від 17 березня 2023 р.*)

Завідувач кафедри

Анна-Марія БОГОСВЯТСЬКА

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою
(*протокол № 3 від 30 березня 2023 р.*)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти «**Мовно-комунікативна компетентність педагога Нової української школи**».

Розробники: кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри гуманітарної освіти Богосвятська А.-М. І., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри гуманітарної освіти Дільна О. А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри гуманітарної освіти Должикова Т. І., старший викладач кафедри гуманітарної освіти Ковальова Л. Л., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гуманітарної освіти Пастушенко Н. М., старший викладач кафедри гуманітарної освіти Сенчишин Я. Б., викладач кафедри гуманітарної освіти Третьак Н. В.

Мета: розвиток та вдосконалення мовно-комунікативної компетентності педагогічного працівника, супровід професійного розвитку вчителів у їхній підготовці до роботи в умовах упровадження нової української школи.

Напрямок: удосконалення педагогічної майстерності, підвищення кваліфікації та мовно-комунікативної професійної компетентності, рефлексія і професійний саморозвиток педагогічного працівника, зокрема:

1. Усвідомлення вчителем культури мовлення сучасного педагога.
2. Опанування основами комунікативної компетентності.
3. Формування критичного мислення в контексті медіаграмотності педагога НУШ.
4. Усвідомлення і розуміння професійного розвитку і самоосвіти як складової професійного іміджу педагога.

Обсяг: 30 годин.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: очна.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- професійно-педагогічна компетентність – обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, методик,

інноватики для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню учнів;

- мовно-комунікативна компетентність – вміння слухати, ставити запитання, обстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації;

- загальнокультурна компетентність – здатність аналізувати найважливіші досягнення національної і світової культури, орієнтуватися в культурному та духовному контекстах сучасного українського і світового суспільства.

Місце (місця) надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області.

Очікувані результати навчання:

- розуміє важливість удосконалення комунікативної компетентності й мовленнєвого етикету сучасного педагога;
- знає основні нововведення «Українського правопису» (2019);
- називає основні імена, книги, події сучасного літературного процесу;
- застосовує новітні технології та методики формування читацької грамотності учнів;
- пояснює, якими критеріями, індикаторами можна користуватися для критичного оцінювання різних джерел інформації;
- розуміє, від чого залежить ефективність комунікації.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 2 години

Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля (практичне, 1 година).

Тема 2. Формування очікувань учасників (практичне, 1 година).

Модуль 1. Мистецтво педагогічної комунікації.

Час за робочою навчальною програмою – 6 годин

Тема 1.1. Культура мовлення сучасного педагога (лекція, 1 година; практичне, 2 години).

План лекційного заняття

1.1.1. Культура усного мовлення. Орфоепічні й акцентуаційні норми.

1.1.2. Лексичні й граматичні норми сучасної української літературної мови.

План практичного заняття

1.1.3. Найпоширеніші помилки в наголошуванні слів у мовленні педагогів.

1.1.4. Типові лексичні і граматичні помилки в мовленні педагогів.

1.1.5. Український мовленнєвий етикет.

Тема 1.2. Нові правописні норми: що потрібно знати педагогам (лекція, 1 год; практичне, 2 години).

План лекційного заняття

1.2.1. Історія українського правопису.

1.2.2. Нова редакція «Українського правопису»: основні зміни й доповнення.

План практичного заняття

1.2.3. Власне зміни в написанні слів.

1.2.4. Варіантність мовної норми в новій редакції українського правопису.

Модуль 2. Загальний огляд стану сучасної української літератури (1985 – 2022 роки).

Час за робочою навчальною програмою – 4 години

Тема 2.1. Загальний огляд стану сучасної української літератури (1985 — 2022 роки) (лекція, 4 години).

План лекційного заняття

- 2.1.1. Безцензурний стан української літератури після проголошення Незалежності.
- 2.1.2. Поетичний метафоризм вісімдесятників.
- 2.1.3. Поетичні угруповання 80-х років. Творчість учасників літературних угруповань у наступні роки.
- 2.1.4. Сучасна українська література для дітей.

Модуль 3. Формування читацької грамотності українського учнівства.

Час за робочою навчальною програмою – 4 години

Тема 3.1. Проблема читача в епоху «інформаційного цунамі» (лекція, 1 година).

План лекційного заняття

- 3.1.1. Основні характеристики текстів XXI-го століття. Різновиди текстів «нової природи».
- 3.1.2. Поняття «вправний читач» та «читацька грамотність» у міжнародному дослідженні PISA.

Тема 3.2. Новітні технології та методики формування читацької грамотності. (практичне, 3 години).

План практичного заняття

- 1.2.1. Система завдань із формування читацької грамотності.
- 1.2.2. Сторітелінг як ефективний метод формування активного читача. Моделювання різних видів уроків із застосуванням сторітелінгу.

Модуль 4. Розвиток мовно-комунікативної компетентності і критичного мислення в контексті медіаграмотності педагога НУШ.

Час за робочою навчальною програмою – 4 годин

Тема 4.1. Роль критичного мислення у формуванні медіаграмотності (лекція, 1 години).

План лекційного заняття

- 4.1.1. Що таке критичне мислення. Визначення понять методом «через найближчий рід і вид». Метод «Аналіз понять».
- 4.1.2. Роль «розуміння» в роботі з інформацією.

Тема 4.2. Робота з різними інформаційними джерелами (практичне, 3 години).

План практичного заняття

- 4.2.1. Що таке інформація і як ми її отримуємо. Факти і судження.
- 4.2.2. Художній текст як джерело інформації. Елементи художнього тексту. Карта персонажів.
- 4.2.3. Особливості наукового тексту. Науковий текст як джерело інформації. Правила роботи з науковим текстом.
- 4.2.4. Особливості різних видів ЗМІ як джерела інформації. Інформаційна цінність ЗМІ.
- 4.2.5. Достовірність інформації з Інтернету. Критичне оцінювання інформаційних джерел.
- 4.2.6. Особливості рекламних текстів як джерела інформації. Аналіз змісту і форм рекламних текстів.

Модуль 5. Основи комунікативної компетентності педагога.

Час за робочою навчальною програмою – 8 годин

Тема 5.1. Природа спілкування і комунікації (лекція, 1 година).

План лекційного заняття

- 5.1.1. Функції спілкування. Спілкування як діяльність. Типи спілкування.
- 5.1.2. Основні закони спілкування.
- 5.1.3. Структура комунікативної компетентності педагога

Тема 5.2. Компоненти комунікації (лекція, 1 година).

План лекційного заняття

- 5.2.1. Канали комунікації. Комунікативний шум.
- 5.2.2. Вербальні і невербальні компоненти спілкування.
- 5.2.3. Ситуативний контекст спілкування.

Тема 5.3. Форми мовного спілкування (лекція, 1 година; практичне, 1 година).

План лекційного заняття

- 5.3.1. Діалог і його організація. Комунікативні ролі та комунікативні позиції. Індивідуальна педагогічна бесіда як модель діалогічної взаємодії. Методика контактної взаємодії.

5.3.2. Проблеми, пов'язані з процесом сприйняття мовлення. Слухання і його роль у комунікації. Активне слухання.

План практичного заняття

5.3.3. Діалог і його організація.

5.3.4. Слухання і його роль у комунікації. Активне слухання.

Тема 5.4. Загальна характеристика моделі мовної комунікації (лекція, 1 година, практичне, 1 година).

План лекційного заняття

5.4.1. Мета та ситуація спілкування; комунікативний намір.

5.4.2. Комунікативні стратегії і тактики. Основні правила спілкування.

5.4.3. Емоційний стан співрозмовників і його вплив на результати комунікації.

План практичного заняття

5.4.4. Комунікативні стратегії і тактики.

5.4.5. Основні правила спілкування.

Тема 5.5. Комунікативні маніпуляції у міжособистісному спілкуванні (лекція, 1 година; практичне 1 година).

План лекційного заняття

5.5.1. Людина-маніпулятор: характеристика основних типів маніпуляторів.

5.5.2. Причини і схеми маніпуляцій.

5.5.3. Стратегії комунікативної поведінки маніпуляторів. Приклади комунікативної маніпуляції.

План практичного заняття

5.5.4. Стратегії комунікативної поведінки маніпуляторів.

5.5.5. Приклади комунікативної маніпуляції.

Круглий стіл (форум) на тему: «Практичне застосування розвитку мовно-комунікативної компетентності для вашого предмету» (практичне, 2 години).

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Оцінювання вербальне.

III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Прак-тичні	Семі-нарські
Інтеграційно-мотиваційне заняття.	2		2	
<i>Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля.</i>	1		1	
<i>Тема 2. Формування очікувань учасників.</i>	1		1	
Модуль 1. Мистецтво педагогічної комунікації.	6	2	4	
<i>Тема 1.1. Культура мовлення сучасного педагога.</i>	3	1	2	
<i>Тема 1.2. Нові правописні норми: що потрібно знати педагогам.</i>	3	1	2	
Модуль 2. Загальний огляд стану сучасної української літератури (1985 – 2022 роки).	4	4		
<i>Тема 2.1. Загальний огляд стану сучасної української літератури (1985 — 2022 роки).</i>	4	4		
Модуль 3. Формування читацької грамотності українського учнівства.	4	1	3	
<i>Тема 3.1. Проблема читача в епоху «інформаційного цунамі».</i>	1	1		
<i>Тема 3.2. Новітні технології та методики формування читацької грамотності.</i>	3		3	
Модуль 4. Розвиток мовно-комунікативної компетентності і критичного мислення в контексті медіаграмотності педагога НУШ.	4	1	3	
<i>Тема 4.1. Роль критичного мислення у формуванні медіаграмотності</i>	1	1		
<i>Тема 4.2. Робота з різними інформаційними джерелами</i>	3		3	
Модуль 5. Основи комунікативної компетентності педагога.	8	5	3	

<i>Тема 5.1. Природа спілкування і комунікації</i>	1	1		
<i>Тема 5.2. Компоненти комунікації</i>	1	1		
<i>Тема 5.3. Форми мовного спілкування</i>	2	1	1	
<i>Тема 5.4. Загальна характеристика моделі мовної комунікації</i>	2	1	1	
<i>Тема 5.5. Комунікативні маніпуляції у міжособистісному спілкуванні</i>	2	1	1	
Круглий стіл. «Практичне застосування розвитку мовно-комунікативної компетентності для вашого предмету»	2		2	
Всього годин:	30	13	17	